

ГЕРМАНІЗМИ У КОНТЕКСТІ УКРАЇНСЬКОЇ ЛЕКСИКОЛОГІЇ

Велика кількість германізмів перейшла до активного вжитку української мови. Насамперед із наукової точки зору германізми – це слова чи словосполучення, фразеологізми, синтаксичні конструкції, що запозичені із німецької мови або утворені за її зразком. Існує чимало наукових публікацій, що присвячені впливу германізмів. Такі дослідники, як: З. Савченко, І. Яцюк, О. Огуй, М. Онишкевич, О. Гвоздяк, Г. Меліка, О. Майор та Х. Вільперт детально проаналізували німецьку термінологію, що перейшла до загального вжитку української мови. Д. Костюк, М. Кочерган, В. Лопушанський і Т. Пиц опублікували власні дослідження щодо впливу німецької мови у межах одного населеного пункту. Д. Шелудько стверджував, що більшість німецьких слів поширилися в українській мові через польську мову. Сучасна дослідниця Ю. Бестерс-Дільгер дослідивши словники польської та української мов С. Лінде, Я. Карловича, Б. Грінченка, З. Кузелі та М. Чайківського встановила, що польське посередництво можна вважати доведеним для 50% німецьких запозичень.

Більшість германізмів була виявлена у військовій сфері. Кінець XVIII – початок XX століть – період проникнення німецьких запозичень в українську мову. До переліку даних слів відносяться: абрихтирка “військове навчання” < нім. Abrichtung, “наплічник” < нім. Brotsack “мішок на хліб”, вафенрок “мундир” < нім. Waffенrock, гаптак, гвер “гвинтівка, кріс” < нім. Gewehr, глід “ряд, шеренга” < нім. Glied, дикуватися “ховатися” < sich decken, їбунк “військові справи” < нім. Übung. До безпосередніх запозичень з німецької мови в галузі побутової лексики М. Онишкевич і Б. Кобилянський зараховують також: вухналь “цвях, яким прибивають підкову до кінського копита” < нім. Hufnagel, гайстер “лелека” < нім. Heister “сорока” та інші. В українських говірках існує чимало фразеологізмів, що мають німецький компонент і заслуговують окремого дослідження та систематизації, наприклад: лётца годї на (гуц.) “остання година” < letzt “останній”; допекти, залити сала за шкуру” < нім. Spreize “підпора”.

Отже, українсько-німецькі мовні контакти здійснили значний вплив на формування української мови. Германізми проникли майже у всі сфери суспільного життя українського населення. Дослідивши вплив німецьких запозичень можна виявити, що у сучасній українській мові налічується близько 1 000 німецькомовних лексем, які повністю освоєні українською мовою та перейшли до загального вжитку.

Науковий керівник – Желуденко М.О. канд. пед. наук, доцент